

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **P. U. R.**, zast. Mgr. Ivou Svobodovou, advokátkou se sídlem v Praze 9, Leštínská 12, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2009, č. j. OAM-112/VL-07-K03-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 12. 2009, č. j. 28 Az 16/2009 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky Mgr. Ivy Svobodové **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše označenému rozhodnutí žalovaného, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“). Správní rozhodnutí bylo vydáno na základě toho, že stěžovatel nenaplnil

žádnou ze zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, neboť nepokoje a násilnosti v jeho domovském regionu, které stěžovatel v průběhu správního řízení uváděl jako jediný důvod opuštění vlasti a při nichž údajně zahynula řada členů stěžovatelovy rodiny, nebyly státem vyvolány ani tolerovány. Krajský soud východiska žalovaného potvrdil a v jeho rozhodnutí neshledal žádné nezákonnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí důvody podřaditelné pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), namítá tedy nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem.

To mělo spočívat v tom, že bylo nesprávně zhodnoceno samo neudělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se totiž domnívá, že splnil podmínku pro udělení azylu dle § 12 písm. a), b) zákona o azylu, eventuálně doplňkové ochrany dle § 14 odst. 1 téhož zákona.

Krajský soud nesprávně zhodnotil zprávy, které jsou založeny ve správním spise. Z nich plyne, že v roce 2008 probíhaly v Nigérii ve městě Jos (hlavním městě státu Plateau) politicky motivované etnicko-náboženské rozmíšky. Násilnosti muslimské skupiny obyvatel byly namířeny proti obyvatelům křesťanského vyznání. Stěžovatel je křesťan a z tohoto důvodu se stal on a jeho blízcí obětí ozbrojených nepokojů muslimské skupiny, která tak vyjadřovala svůj nesouhlas s výsledky místních voleb. Stěžovatel byl pronásledován, jeho rodinní příslušníci zabiti, rodný dům a majetek zničeny. To vše se stalo v příčinné souvislosti s jeho náboženským vyznáním a odlišnými politickými postoji, které se ve volbách vítězstvím křesťanské skupiny podařilo prosadit. Důkazem toho je, že v inkriminované době úřady v zemi vyhlásily zákaz vycházení a výjimečný stav.

Podle dokumentů, které má správní orgán k dispozici, nemá zastupitelský úřad ČR v Nigérii informace o tom, že nedochází k postihování vracejících se žadatelů o azyl. Proto stěžovatel navrhuje, aby se soud dotázal na politické poměry odmítnutých žadatelů o azyl příslušných pracovníků českého konzulátu v Nigérii.

Posléze stěžovatel podáním ze dne 7. 4. 2010 zaslal soudu ještě sadu materiálů ze zahraničních internetových zpravodajských portálů a informace jedné radikální islámské skupiny. Jde o zprávu o masakru 500 lidí spáchaném pastevci etnické skupiny Fulani v Plateau dne 8. 3. 2010, zprávu o etnické čistce provedené na 500 křesťanech dne 17. 1. 2010, zprávu o masakru 700 muslimů dne 25. 1. 2010 ve státě Plateau a konečně zprávu o náboženských nepokojích v tomto státě nigerijské federace, při nichž za posledních deset let zemřelo více než 2000 lidí. Tyto materiály jsou přeloženy do češtiny. Konečně stěžovatel v přípise ze dne 1. 6. 2010 žádá o přihlédnutí k dalšímu materiálu a o jeho překlad. Z anglického podání i z českého přípisu, který dané podání shrnuje, je patrné, že jde o vyjádření muže jménem E. O.který potvrzuje tu verzi stěžovatelova příběhu, kterou sám stěžovatel prezentoval v řízení před správním orgánem.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Upozorňuje na to, že vycházel z výpovědi stěžovatele, kterou porovnal se zprávami o zemi původu. Z nich ovšem vyplynulo, že státní orgány vzniklou krizi aktivně řešily a násilníky účinně postihovaly. V dalším žalovaný odkazuje na obsah správního spisu, své rozhodnutí i rozsudek krajského soudu. Kasační stížnost navrhuje pro nedůvodnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud se po shledání přípustnosti kasační stížnosti (§ 104 s. ř. s. *a contrario*) musel zabývat její přijatelností. Institut přijatelnosti je zakotven v ustanovení § 104a s. ř. s. a dále rozveden v judikatorní rovině – viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, www.nssoud.cz. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že v případech, kdy *kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stojí na důvodech dosud výslovně Nejvyšším správním soudem neřešených, které přesahují rámec konkrétního případu, byla přijata k věcnému projednání.

Poté, co byla kasační stížnost shledána přijatelnou, mohl se Nejvyšší správní soud zabývat zde uvedenými důvody, přičemž důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a těchto uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

V souzeném případě není spor veden o skutkovém stavu. Jeho řádné zjištění je přitom stěžejní pro posouzení právní otázky, zda má být mezinárodní ochrana udělena. Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, platí, že *nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu.* Zjišťování skutkového stavu v řízení ve věci mezinárodní ochrany má ovšem svá úskalí i specifika. Východiskem pro posuzování skutkového stavu totiž nemůže být zpravidla nic jiného než výpověď žadatele. Podle § 23 zákona o azylu se pohovor s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany provádí za účelem zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí. Zákon tedy přímo konkretizuje účel prováděného pohovoru. Tímto účelem je zjištění podkladů pro rozhodnutí. Za *podklady pro rozhodnutí* považuje zákon o azylu také cestovní či jiný doklad (§ 45 odst. 2) nebo informace a stanoviska Policie ČR, zpravodajské služby České republiky nebo Ministerstva zahraničních věcí (§ 87 odst. 1) – v praxi půjde nejčastěji o zprávy o zemi původu žadatele.

Význam žádosti a pohovoru akcentuje i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Z rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, www.nssoud.cz, plyne, že v řízení o udělení azylu musí správní orgán často rozhodovat v důkazní nouzi, a proto má pohovor se žadatelem značný význam. Podobné závěry jsou uvedeny i v rozsudku ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, www.nssoud.cz, kde se uvádí, že *„správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení tohoto zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu*

žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci (...) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Tomu konečně odpovídá i povaha soudního přezkumu, myšleno odkazem na § 77 s. ř. s., neboť tam založené oprávnění soudu provádět dokazování dotýkající se požadavku plné jurisdikce, se však po výtce váže k předmětu soudního řízení, totiž rozhodnutí vydaného správním orgánem, který je povinen postupovat podle příslušných procesních předpisů. Takto je třeba chápat i ust. § 75 s. ř. s, podle něhož soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl. Správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován." Také v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, www.nssoud.cz, je uvedeno: *„Jelikož často není v možnostech žadatele o azyl prokázat svá tvrzení jiným způsobem než vlastní věrohodnou výpovědí, je srovnání skutečností jím uvedeným v žádosti o azyl, vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru významným měřítkem jeho věrohodnosti.*"

V nyní posuzovaném případě byl stěžovateli dán prostor, aby prezentoval svůj příběh. Stěžovatel od počátku (viz žádost ze dne 17. 2. 2009) uvádí, že jeho domovem je Nigérie. Uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany a politicky se neangažoval. Zemi opustil z toho důvodu, že v nigerijském státě Plateau dochází k problémům mezi muslimy a křesťany. Koncem roku 2008 proběhly volby do zastupitelstva, jejichž výsledek (vítězství křesťanů) se stal rozbuškou násilností. Během nich zahynula stěžovatelova matka, otec, dcera, snoubenka a všechny tři sestry. On sám přežil, ukryl se na policejní stanici a posléze za pomoci jednoho muže uprchl ze země. Následně během pohovoru dne 23. 2. 2009 stěžovatel svou žádost konkretizoval. Zopakoval předchozí vyjádření a navíc dodal, že běsnění, které proběhlo koncem listopadu 2008, se policii nepodařilo zamezit. Když se po masakru vracel domů, spatřil jen ruiny svého příbytku a vytušil, že téměř všichni jeho příbuzní jsou po smrti. S ohledem na to, že měl strach i o svůj život, odjel. Na policejní stanici mu byla poskytnuta ochrana. Za pomoci známého pak utekl ze země, kde přišel o majetek i o rodinu, a vydal se do České republiky. Jeho přítel mu pověděl, že Češi jsou velmi dobří lidé a pomohou mu. Tuto verzi zopakoval také ve vlastnoručním vyjádření adresovaném správnímu orgánu ze dne 3. 3. 2009. Také během dalšího pohovoru, konaném dne 10. 6. 2009, zůstal stěžovatel konzistentní. Nad rámec předchozích výpovědí uvedl, že ve vlasti žil až do násilností v poklidu a byl šťastný. Bydlel v hlavním městě státu Plateau, kde nežilo dle jeho vyjádření mnoho obyvatel; přesný počet nebyl schopen určit, patrně však šlo o miliony. Upřesnil, že brzy po vypuknutí nepokojů začala zasahovat policie, ale nedařilo se jí situaci uklidnit; posléze se do věci zapojila i armáda, ale to již bylo v době, kdy stěžovatel uprchnul. Pokud jde o smrt jeho rodičů a dalších příbuzných, dodal ještě, že jejich dům byl v epicentru sporů. Když se tam v inkriminovaný den vracel, již z dálky viděl, že je zničený, a tak utekl pryč. Přímo na životě ohrožen nebyl, stál vně konfliktu, ale přesto měl strach. Až na policejní stanici byl v bezpečí. Poté zvažoval, zda se vrátit do svého rodného státu Abia, nebo utéci z Nigérie. Na radu přítele zvolil druhou možnost. Vyčítal si, že jeho snoubenka nevyhledala ochranu na policejní stanici, ale zamířila v osudný den k jeho rodičům. Pokud jde o případný návrat do země, uvedl, že Nigérie má i své dobré stránky, ale kdyby se měl vrátit, bylo by to pro něj problematické, neboť se mu vracejí nepříjemné vzpomínky na vyvraždění rodiny. Kdyby spatřil muslima, negativní

vzpomínky by ještě zesílily. V Nigérii by nebyl šťastný, nicméně věří, že se mu podaří zapomenout. Jiné problémy ve své domovské zemi neměl. Konečně i při pohovoru dne 24. 6. 2009 zopakoval sled událostí, jak jej popsal předtím. Na otázku, jak se dozvěděl, že jeho příbuzní zemřeli, odpověděl, že již z povzdálí viděl, že oblast, ve které stál jejich dům, je zničená, a také spatřil mnoho mrtvých těl. Na vlastní oči mezi těly zahlédl také své příbuzné. Nepokojům nejprve čelila policie, po týdnu, kdy se situaci nepodařilo plně uklidnit, se přidala i armáda. Správně stěžovatel zodpověděl také otázky týkající se některých nigerijských reálií.

Ve správním spise je založena zpráva agentury ČTK ze dne 29. 11. 2008, popisující etnicko-náboženské násilí v Nigérii. Podle ní armádní jednotky ve středonigerijském městě Jos dostaly příkaz střílet do vzduchu, aby rozehnaly skupiny nábožensky a etnicky motivovaných gangů. Jejich střety si už vyžádaly stovky obětí. Zabiti byli převážně křesťané. Guvernér státu Plateau ve městě prodloužil výjimečný stav. I poté pokračovalo sporadické násilí. Policie zadržela 350 mladých křesťanů i muslimů, kteří se účastnili vzájemných střetů. Muslimové a křesťané žijí v Nigérii v pokoji, výjimkou jsou nepokoje ve státě Plateau.

Podle informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 31. 12. 2008, která je založena ve spise, nejsou po návratu federální vládou neúspěšní žadatelé o azyl v Nigérii postihováni. Není však vyloučen postih ze strany rodinných příslušníků či na místní úrovni. Podle zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států ze dne 25. 2. 2009 není stav lidských práv v zemi ideální, nedochází ale k soustavným, masovým a systematickým represím. Vnitřní přesídlení v rámci země samotné je možné, omezení pohybu osob (zákaz vycházení ve večerních hodinách) bývá nařízen jen v případě etnických konfliktů, a to kvůli tomu, aby jim bylo zabráněno. Také zpráva Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 5. 12. 2008 uvádí, že ústavně garantované právo svobody pohybu je ze strany vlády obvykle respektováno, policie v některých případech omezuje svobodu pohybu formou zákazů vycházení v oblastech, kde dochází k projevům etnicky či nábožensky motivovaného násilí. Neúspěšní žadatelé o azyl se do země vracejí bez problémů a bez pozornosti ze strany orgánů veřejné moci. Také informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 14. 4. 2009 potvrzuje, že navrátilci se do vlasti mohou uchýlit bez potíží. Pokud jde o svobodu vyznání, ta je garantována na ústavní úrovni a vláda ji respektuje, výjimkou jsou jen lokální zákazy konání některých náboženských obřadů, které by mohly vyprovokovat náboženské střety. To se týká zejm. státu Plateau.

Konečně je ve spise založena informace organizace Human Rights Watch o Nigérii. Podle této zprávy je v zemi dobrá úroveň svobody projevu a existuje nezávislé soudnictví, ačkoliv je rozšířená korupce a chudoba. Lokálně dochází k násilí mezi občany, které má politické, etnické či náboženské pozadí. Nejvážněji se projevuje ve státě Plateau. Některé násilnosti státní orgány netrestají, nicméně po nástupu stávajícího prezidenta do funkce je příslib pro zlepšení situace.

Žalovaný tedy zprávy o zemi původu stěžovatele shromáždil vyváženě, zahrnul jak materiály zpravodajských agentur, tak zprávy vládní, ale i nevládních organizací. Se všemi zprávami byl stěžovatel seznámen a dostal možnost se k nim vyjádřit.

Z uvedeného je patrné, že stěžovatelův příběh plně zapadá do rámce, který byl utvořen předmětnými zprávami. Žádost a následné pohovory nejsou ve vzájemném rozporu. Všechny události popsal stěžovatel shodně. Je také patrné, že se přiměřeně orientuje v politickém systému země. Ostatně ani žalovaný stěžovatelovu verzi událostí nikterak nezpochybnil. Spor je tak veden jen v rovině právní.

Podle § 12 zákona o azylu platí, že *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.* V daném případě stěžovatel neuvedl, že by uplatňoval jakákoliv politická práva, neboť se politického života neúčastnil. Neuvedl ani obavy ze stíhání z těch důvodů, které vypočítává písm. b) citovaného ustanovení. Zde užitý pojem „pronásledování" je totiž legálně definován v ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu. Podle něj platí, že [z]*a pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu.*

K tomu je třeba ve vztahu ke konkrétnímu stěžovatelovu případu předně říci, že stěžovatel nikdy netvrdil, že by byl etnicky či nábožensky pronásledován ze strany státních orgánů. Pronásledování dokonce nepřičítal (alespoň ve vztahu ke své osobě) ani osobám, které lze označit za soukromé. On sám totiž nikdy kvůli svému vyznání ani etnicitě problémy neměl. Stěžovatel nikdy neuvedl, že by přináležel k nějaké etnické skupině a ani v tomto směru nenamítal žádné potíže. Pokud jde o vyznání, uvedl, že je křesťan, ale on sám neměl nikdy potíže pro uplatňování své víry a ani neuvedl, že by své vyznání aktivně projevoval na veřejnosti a byl v tomto ohledu jakkoliv aktivní. K použití písm. b) citovaného ustanovení však nemusí k přímému pronásledování dojít, postačí i jen odůvodněný strach před ním. Pronásledování, resp. strach z něj, je však azylově relevantní, pokud je státním orgánům přičitatelné tím, že by tyto orgány odmítaly poskytnout ochranu před ním, eventuálně by pronásledování ze strany soukromých osob trpěly či podporovaly (blíže viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, www.nssoud.cz). Ani takový stav ale stěžovatel nenamítá a ten dokonce neplyne ani ze zpráv o zemi původu. Právě naopak stěžovatel opakovaně uváděl, že policie i armáda proti násilnostem zasáhla, totéž plyne ze zpráv, které v tomto ohledu jsou jednotné. Ba dokonce stěžovatel označil policejní stanici za jediné útočiště, kam se mohl uchýlit a kde se cítil bezpečně. Litoval, že policejní budovy jako své útočiště nezvolili členové jeho vyvražděné rodiny. Také zprávy potvrzují zásah policie i armády proti

násilnostem ve státě Plateau, kvůli nimž stěžovatel uprchnul. Také civilní vláda (a nejen represivní složky) proti násilí brojila; byl vyhlášen výjimečný stav a zákaz vycházení, a to vše za účelem ukončení násilí.

Konstantní je v tomto ohledu i judikatura Nejvyššího správního soudu. Zdejší soud již konstatoval, že vyhrožování či nátlak ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v domovské zemi žadatele dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, www.nssoud.cz). V daném případě tak možnost ochrany před násilím existovala.

S ohledem na to, že podání žádosti o azyl má být až tou poslední možností, jak se bránit proti stěžovatelem popsaným útokům, je potřeba rovněž upozornit na to, že stěžovatel nevyužil nejprve vnitřního přesídlení v rámci Nigérie. Sám přitom uvedl, že v rodném státě, z něhož pak přesídlil do státu Plateau, žádné problémy nejsou. Také zprávy o zemi původu hovoří toliko o lokálních či regionálních násilnostech; nejde tedy o jev rozšířený po celém státním území, ale naopak koncentrovaný zejm. v oblastech státu Plateau. Otázce vnitřního přesídlení a jeho prioritou před přesídlením do zahraničí se Nejvyšší správní soud věnoval např. ve svém rozsudku ze dne 19. 2. 2008, č. j. 2 Azs 102/2007 - 78, www.nssoud.cz, který se rovněž zabýval situací v Nigérii. Pro stručnost je možno na toto rozhodnutí poukázat.

V daném případě tedy nenastal důvod k tomu, aby stěžovateli byl udělen azyl, a tak bylo třeba posoudit, zda nemá být udělena doplňková ochrana. Stěžovatel přitom v kasační stížnosti argumentuje tím, že mu tato forma mezinárodní ochrany být udělena měla. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana *udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště*. Podle odst. 2 se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje *a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Stěžovatel přitom ve správním řízení uvedl, že on sám nikdy přímé potíže ani strach v Nigérii neměl. Do země se nechce vracet, jak uvedl, kvůli tomu, že ho s ní pojí nepříjemné vzpomínky na minulost. Takový důvod ale není relevantní z hlediska citovaného § 14a zákona o azylu. Ze zpráv o zemi původu také plyne, že stát nepodniká represe vůči navrátilcům, kteří se neúspěšně pokusili požádat o azyl v cizí zemi. Jediná z řady zpráv v tomto ohledu hovoří o potencionálních problémech s rodinnými příslušníky či na lokální úrovni. Potíže s rodinnými příslušníky však stěžovateli nehrozí a případné lokální problémy jsou vždy řešitelné vnitřním přesídlením – přitom je nutno

opakovaně zdůraznit, že o něj se stěžovatel nepokusil, ačkoliv sám uváděl, že na jiných místech v Nigérii mu nebezpečí nehrozilo. Právě s ohledem na tři ve spise založené zprávy ministerstev zahraničních států, které shodně uvádějí, že problémy navrátilcům nehrozí, nebylo potřeba, jak navrhoval stěžovatel, doplňovat dokazování shromažďováním dalších zpráv.

Stěžovatel v průběhu kasačního řízení založil do spisu zprávy z tisku nasvědčující novým násilnostem a nepokojům, k nimž došlo v lednu a březnu 2010 v oblasti státu Plateau. Zprávy nasvědčují tomu, že násilí, které stěžovatel popisoval, bylo v jeho regionu znovu rozpoutáno. Nicméně to žádným způsobem nemůže ovlivnit závěry výše uvedené, včetně možnosti přesídlení v rámci Nigérie. Újma, jejíž hrozbu se zprávami stěžovatel zřejmě snaží prokázat, totiž nemůže být z hlediska § 14a odst. 2 zákona o azylu relevantní. Nic nového pak pro posouzení věci nepřináší ani fax od muže jménem E. O.. Z průvodního dopisu, spolu s nímž byla kopie faxu zdejšímu soudu zaslána, totiž plyne, že jde o vyjádření stěžovatelova přítele, který potvrzuje verzi příběhu ohledně událostí, kvůli nimž stěžovatel zemi opustil; tato verze však již byla žalovaným i soudy akceptována. Proto Nejvyšší správní soud neshledal důvody k tomu, aby předloženými listinami prováděl dokazování, neboť by nemohly vést k jinému, než učiněnému závěru.

Závěrem připomíná zdejší soud na závěry učiněné v rozsudku ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, www.nssoud.cz, kde stojí: „*Český zákon o azylu nezakotvuje v režimu azylového řízení zásadu in dubio pre reo, pokud jde o tvrzení žadatele o azyl. V praxi pak zmírnění důsledků neexistence této zásady představuje rozdělení důkazního břemene mezi žadatele a stát tím způsobem, že stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby.*“ V daném případě byly zprávy o zemi původu shromážděny komplexně a vyváženě, ale byl to právě stěžovatel, kdo nedokázal podat azylově relevantní příběh.

Obecně je třeba dále zopakovat, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (k tomu blíže rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04, dostupné na http://nalus.usoud.cz). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je jím chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Advokátka požádala v přípise ze dne 4. 5. 2010 o odměnu pouze za jeden úkon, nicméně ze spisu bezpochyby vyplynulo, že vedle doplnění kasační stížnosti ze dne 31. 3. 2010 musela nutně proběhnout v nějaké formě také porada s klientem, která je nezbytná pro přiznání odměny za úkon spočívající v převzetí a přípravě věci. Tato skutečnost je zřejmá z toho, že 7. 4. 2010 adresovala advokátka soudu přípis (který sám o sobě není podáním ve věci samé), v němž jakožto přílohu zasílá některé úryvky z tisku, které jí bezpochyby poskytnul stěžovatel sám (na těchto dokumentech jsou zřetelné vpisky učiněné stěžovatelem). Vzhledem k tomu, že přiznání odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), není vystavěno na bázi návrhové, nýbrž odměna je stanovena *ex offo*, určil soud odměnu advokátky za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci včetně první porady s klientem a písemné podání soudu týkající se věci samé ze dne 31. 3. 2010 (doplnění kasační stížnosti) – částkou 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu